

воспитателя как транслятора целевых ориентиров; 3) ключевого механизма целевой ориентации. Рассмотрение указанных сторон тесно связано с ключевыми положениями авторов относительно направленности деятельности воспитателя на единоличное влияние путем мотивирования, оценки, до его ориентации на совместную деятельность (сопровождение, событийное взаимодействие).

Целевые ориентиры профессионального самоопределения – это конкретные результаты профессионального пути человека, которые выступают для него, с одной стороны, значимыми критериями для планирования этапов профессиональной жизни, а, с другой стороны, вариантом профессионального и личностного развития. Введение данного понятия позволяет уточнить содержание терминов, используемых в описании профессионального самоопределения: мотивы, цели, направленность, ценностные ориентации. Основное назначение целевых ориентиров – структурирование всей картины профессионального пути, в которой отражаются варианты будущего развития. Основные подходы, в рамках которых рассматривается проблема целевой ориентации профессионального самоопределения, опираются на соответствующую педагогическую стратегию оказания психолого-педагогической помощи, поддержки, содействия молодым людям. Первичное исследование показывает необходимость использования гибкой стратегии работы, позволяющей работать с неоднородной аудиторией в непосредственном соприкосновении с различными типами целевых ориентиров. Именно спонтанная работа с аудиторией позволяет нам создать условия для целевой ориентации молодых людей.

ТРОЦКО Л. О.,
Национальний педагогічний університет
імені М.П. Драгоманова,
м. Київ

УДК 811.133.1:81'253

ОСОБЛИВОСТІ ВЖИВАННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ ФРАНЦУЗЬКОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЗІ СФЕРИ ТУРИЗМУ

Постановка проблеми. Сьогодні мовознавство підкреслює свій підвищений інтерес до такої проблеми, як проблема перекладу. В той ж час, зростання ролі міжнародного туризму та глобалізація ринків спричинила підвищення попиту на переклад туристичних текстів. Інтерес до подання різними мовами інформації, що надається в туристичних буклетах, путівниках, журналах і періодичних виданнях значною мірою підвищив саме швидкий розвиток туризму.

Постановка завдання. На основі викладеного матеріалу можна сформулювати завдання дослідження, яке полягає в удосконаленні перекладу французької термінології в сфері туризму, та продемонструвати прагматичні і комунікативні аспекти перекладу туристичних текстів, та інших труднощів, з якими стикається перекладач туристичної літератури.

Виклад основного матеріалу дослідження. Говорячи про особливості вживання та перекладу французької термінології зі сфери туризму, слід звернутися насамперед до термінів. Терміни служать для конкретного та чіткого визначення понять з області науки і техніки. Термін – це слово або словосполучення, яке однозначно і чітко окреслює спеціальне поняття якої-небудь галузі науки, мистецтва, суспільного життя, техніки тощо і його співвідношення з іншими поняттями в межах спеціальної сфери.

Відміна термінів від слів загальної лексики в тому, що вони мають емоційний відтінок та є багатозначними, а терміни у сфері туризму застосовуються зазвичай неоднозначними словами та мають авторську експресію. Розглядаючи таке поняття як термінологія, ми розуміємо сукупність термінів, тобто слів та словосполучень, які завжди виражають специфічні поняття певної галузі знань.

Сучасна туристична термінологія продовжує розвиватися, поновлюватися, вдосконалюватися відповідно до розвитку і вдосконалення науки й техніки. У системі туристичної термінології відбуваються різноманітні лексико-семантичні процеси. Системні термінологічні лексико-семантичні групи підтверджують повне відображення широкого кола понять.

Термінологія обов'язково має бути морфологічно та лексично і систематизованою, бути максимально парадигматичною. Термін має відповідати словотвірним і синтаксичним законам мови. Тим, що термін виступає у подвійній ролі пояснюється його багатоаспектність: він відображає специфіку певної галузі та водночас підпорядковується загальномовним нормам словотвору, словозміни і слововживання як елемент мови.

Щодо загального розуміння мети перекладу, то це є необхідність ознайомити людину з текстом іноземної мови, якої вона не знає.

Серед основних правил перекладу в теорії перекладознавства, можна виділити наступні:

1. Переклад повинен відповідати вихідному тексту за: змістом; смислом; стилістикою; оформленням.

2. Переклад повинен бути повним і адекватним.

3. Переклад не повинен мати граматичних помилок та друкарських помилок, неточностей в усному мовленні.

4. При перекладі необхідно керуватися принципом максимально можливого збереження національної своєрідності та фразеології вихідного тексту при обов'язковому дотриманні норм і правил мови перекладу.

5. У перекладі можуть вживатися тільки загальноприйняті та спеціальні скорочення. Довільні скорочення не допускаються.

6. У всьому тексті перекладу слід дотримуватися єдності термінології, що властива відповідній області знань, з використанням загальноприйнятої наукової або професійної термінології.

7. Неприпустиме вживання термінів, прийнятих у професійній розмовній мові (професійному жаргоні), окрім випадків уживання аналогічних лексичних одиниць у тексті оригіналу, але при обов'язковому дотриманні принципу еквівалентності перекладу та ін. [9.]

Особливу увагу потрібно звертати на правила написання чисел при перекладі, а також на особливості вживання знаків пунктуації та математичних знаків, що притаманні мові перекладу. Нижче знаходиться таблиця, що демонструє деякі правила застосування зазначених знаків та чисел в українській та французькій мовах (табл.1).

Таблиця 1

Мова	Роздільник класів багатозначних чисел	Знак десяткового дробу	Знак множення	Знак ділення	Лапки
Українська	Пробіл	Кома (,)	крапка в середній частині рядка або знак x	Двокрапка (:)	„.....”
Французька	Пробіл	Крапка (.)	крапка в нижній частині рядка	Двокрапка (:)	«.....»

При дослідженні винятків із правил у теорії з перекладознавства слід звернути увагу, що у французькій мові традиційними винятками вважаються такі як: переклад деяких географічних назв та імен історичних особистостей, назва установ, культурні пам'ятки, та ін.

Приклад:

Charles I (франц.) - Карл I

?dimbourg (франц.) –Едінбург

Floride (франц.) – Флорида;

La riviere Tamise (франц.) –ріка Темза;

L'h?tel Hilton (франц.) – готель Хілтон;

Le restaurant Meiflaouer (франц.) –ресторан Мейфлауер.

Серед основних видів перекладу у французькій мові можна підкреслити наступні:

1. Письмово – письмовий переклад або письмовий переклад письмового тексту: обидві мови іноземна мова та перекладацька мова – використовуються в письмовій формі. Це один з найбільш звичайних видів перекладу, в середині якого виділяють наступні підвиди: переклад газетно-інформаційних, документальних та спеціальних наукових текстів; переклад суспільно-політичної літератури; переклад художньої літератури.

2. Усно – усний переклад або усний переклад усного тексту: обидві мови використовуються в усній формі. У межах даного виду перекладу існують два підвиди: послідовний та синхронний переклад. Послідовний переклад йде за оригінальним текстом, або тим, що вже був сказаний, або, що говориться з перервами звучання – зазвичай по групам з декількох речень, досить рідко «пофразно» - окремими реченнями з паузою після кожного речення. Синхронний переклад здійснюється одночасно із текстом оригіналу – тобто, він здійснюється в цілому одночасно, однак на певних дільницях мови синхронний переклад відстає від мови перекладу з мінімальних розривом у часі (в декілька слів), або інколи забігає вперед у порівнянні з мовою перекладу, що становиться можливим завдяки механізму так званого «вірогідного прогнозування», тобто спроможності перекладача до певної міри передбачити зміст ще не сказаних відрізків речення.

3. Письмово – усний переклад або усний переклад письмового тексту. Іноземна мова використовується в письмовій формі, перекладацька мова – в усній.

4. Усно – письмовий переклад або письмовий переклад усного тексту. Іноземна мова використовується в усній формі, перекладацька мова – в письмовій. На практиці даний вид перекладу зустрічається досить рідко, бо швидкість, з якою здійснюється процес написання (або друкування) тексту, набагато нижчий за швидкість тексту, що говориться.

Перекладаючи туристичні тексти, часто застосовують певну особливу граматичну будову, стилістику тексту, яка несе відповідність цілям і завданням вихідного наукового тексту.

Туристичній мові властива наявність великої кількості географічних назв, різноманітних видів скорочень, і вона має основну стилістичну межу, свою стислість та чіткість викладу формулювань.

Головною відмінністю туристичних довідників – є насиченість тексту спеціальними географічними назвами, які відсутні не тільки в звичайних, але і в термінологічних словниках. Точна передача нових французьких термінів на українську мову є основною перепорою туристичного перекладу, і тому, щоб правильно та точно зробити переклад будь-якого туристичного тексту, перекладач вимушений витратити багато часу на підготовчі роботи, а саме консультації, пошук нових термінів в різних довідниках та словниках.

Багато науковців з різних країн займались перекладом туристичних текстів як проблемою, таких як Дафф А., Кейлі Д., Ньюмарк П., Шел-Хорнбі М., також звернули увагу на прагматичні аспекти перекладу та дослідили їх Карабан В.І., Мейс Дж., Райсс К., Невберт А., Рейс К.. Та нажаль, комплексного аналізу українських перекладів франкомовних туристичних довідників не було проведено.

З великим клопотанням підкреслюю А. Дафф, що більшість туристичних текстів у сфері туризму перекладаються не на рідну мову перекладача. Це є небажана ситуація, проте вона неминуха, тому що дає можливість привернути увагу на міжнародний ринок туризму.

Висновки з проведеного дослідження. З наведеного вище можна зробити наступні висновки. 1. Туристичний текст – це текст, що містить у собі рекламну інформацію, покликаний викликати інтерес у певної аудиторії до певної інформації. 2. Туристичний текст повинен виконувати ряд важливих функцій, і будь-який інший текст не націлений на їх виконання. 3. Особливості перекладу французької термінології зі сферу туризму є невід'ємною частиною мовознавства та являють собою особливий вид мовленнєвої діяльності. 4. Як наслідок, переклад туристичних текстів є досить важливим процесом, в ході якого повинні бути виконані всі вище перераховані функції. 5. Проблема особливостей перекладання перекладацького мистецтва туристичних текстів ще далеко не вичерпана і відкриває широке поле для подальшого дослідження.

Література

1. Кальниченко О.А. Переклад та адаптація / Кальниченко О.А., Подміногін В.О. // Вісник Харківського нац. у-ту ім. В.Н.Каразіна. Сер. романо-германська філологія. - Харків: ХНУ, 2004. - №636. - С. 201-206.
2. Комиссаров В.Н. Теория перевода (лингвистические аспекты) / Комиссаров В.Н. – М.: Высшая школа, 1990. – 324 с.
3. Коптілов В.В. Теорія і практика перекладу: Навчальний посібник / Коптілов В.В. - К.: Юніверс, 2002. - 280 с.
4. Корунець І.В. Вступ до перекладознавства. Навчальний посібник / Корунець І.В. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 512с.
5. Лейчик В.М. Терминоведение: предмет, методы, структура / Лейчик В.М. – М.: КомКнига, 2006. – 256 с.
6. Симоненко Л.О. Українська термінологія і сучасність: Зб. наук. пр. / НАН України; Інститут української мови. Комітет наукової термінології. - К., 1998. - 264с.
7. Терехова Л. О. Навчальний посібник з французької мови для студентів-перекладачів напряму підготовки 0305 "Філологія" спеціальності 7.030507 "Переклад" / Національний гірничий ун-т. - Д., 2006. - 148с.
8. Федорова Л. О. Аспектний переклад: Французька та українська мови / Київський держ. лінгвістичний ун-т. - К., 1999. - 137с.
9. <http://www.uta.org.ua/16>

Троцько Л.О. Особливості вживання та перекладу французької термінології зі сфери туризму

Анотація. Досліджено вживання термінології в міжнародному туризмі, що відкриває широке поле для діяльності іноземних філологів, адже в більшості випадків туристи отримують першу інформацію та формують перше враження про країну, регіон, місто чи місцевість саме завдяки перекладеним туристичним текстам, незалежно від того, є це брошура, інформаційний лист, знак чи путівник. Опрацьовано велику кількість уривків туристичних текстів на французькій мові, а також їх український переклад з інформаційних та комерційних французьких та українських видань провідних туристичних компаній, а також фахових періодичних видань. Проаналізовано також існуючі довідники. **Ключові слова:** термінологія, переклад, туризм.

Троцько Л.О. Особенности употребления и перевода французской терминологии с области туризма

Аннотация. Исследовано применение терминологии в международном туризме, что открывает широкое поле для деятельности иностранных филологов. В большинстве случаев туристы получают первую информацию и формируют первое впечатление о стране, регионе, городе или местности именно благодаря переведенным туристическим текстам, независимо от того брошюра ли это, информационное письмо, знак или путеводитель. Обработано большое количество отрывков туристических текстов на французском языке, а также их украинский перевод информационных и коммерческих французских и украинских изданий ведущих туристических компаний, а также профессиональных периодических изданий. Проанализированы также существующие справочники. **Ключевые слова:** терминология, перевод, туризм.

Trotsko L. Special features of using and translating of French terminology from tourism sphere

Annotation. Investigated the use of terminology in international tourism, which opens a wide field for foreign linguists, because in most cases, tourists get first information and create the first impression of a country, region, city or area thanks to tourist translated texts, whether it's a brochure, newsletter, sign or guide. Processed large number of passages tourist texts in French, and their Ukrainian translation of information and business French and Ukrainian editions of leading travel companies, and professional periodicals. The existing directories. **Key words:** terminology, translation, tourism.